

**BELEIDSPLAN
VEILIGHEID & GEZONDHEID
Coöperatie
Antroposofische Kinderopvang
Hoeksche Waard u.a.**

Sterrenkinderen

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Missie, visie, doel	4
3	Veiligheid en gezond gebouw en omgeving	5
	3.1 Veilig en gezond gebouw	5
	3.2 Gezond binnenmilieu	5
	3.3 Brandveiligheid	8
	3.4 Inrichting binnenruimte	9
	3.5 Inrichting buitenruimte	10
4	Verzorgen	12
	4.1 Hygiëne op de peuterspeelzaal	12
	4.2 Handhygiëne	12
	4.3 Persoonlijke verzorging	13
	4.4 Verschonen/toiletgebruik	14
	4.5 Eten/drinken	15
	4.6 Zonbescherming	16
	4.7 Medisch handelen	17
	4.8 Veiligheidsregel eerste hulp en medische zaken	22
	4.9 Dierenbezoek	22
5	Sociale veiligheid	24
	5.1 Veiligheid en ontwikkelen	24
	5.2 Kindermishandeling en 5.3 grensoverschrijdend gedrag	27
	5.4 Vierogen principe	29
	5.5 Achterwachtregeling	29
	5.6 Halen en brengen	30
6	Veilig ontdekken	32
	6.1 Speel materiaal	32
	6.2 Spelen op hoogte	32
	6.3 Spelen met snelheid	33
	6.4 Spelen met gevaarlijke voorwerpen	33
	6.5 Trek en duwspelen (stoeien)	33
	6.6 Spelen uit zicht	34
	6.7 Spelen met dieren	34
	6.8 Uitstapjes	34
7	Arbo	36
	7.1 Agressie en ongewenst gedrag	36
	7.2 Arbo algemeen	36
	7.3 Werkdruk	38
	7.4 Gezondheid	38
	7.5 Veiligheid en werkomstandigheden	38
	7.6 Vertrouwenspersoon	39
8	Beleidscyclus	40
	8.1 Beleidscyclus	40
	8.2 Plan van aanpak	40
9	Communicatie en afstemming intern en extern	41
10	Ondersteuning en melding van klachten	42

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Niet alle veiligheidsrisico's moeten worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden teruggebracht zodat de kans op ernstig letsel beperkt is.

Dit beleidsplan is geldig vanaf 1 augustus 2021 voor onbepaalde tijd, en zal actueel worden gehouden door middel van de QuickScans in de risicomonitor.

Om tot dit beleidsplan te komen zijn aan de hand van de ingevulde risicomonitoren gesprekken gevoerd met medewerkers. Centraal stond hierin of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn er maatregelen opgesteld voor verbetering.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Een beleid komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Op locatie werken wij met de risicomonitor. Medewerkers van de locatie vullen de QuickScan in om beter inzicht te krijgen wat er speelt rondom het beleid veiligheid en gezondheid binnen de organisatie en de locatie. Met als doel bewustwording. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

De volgende 5 thema's zullen in dit beleid worden toegelicht en uitgewerkt :

- Veilig en gezond gebouw en omgeving
- Verzorgen
- Sociale veiligheid
- Veilig ontdekken
- Arbo

2. Missie, visie en doel

Missie:

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde peuterspeelzaal. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling
- de veiligheid van speelgoed en producten te blijven optimaliseren

Naast de fysieke veiligheid speelt ook het gedrag van de gebruikers een belangrijke rol. Daarom zijn duidelijke gedragsafspraken onmisbaar. De regels moeten zo goed mogelijk aansluiten bij de specifieke factoren van het gebouw.

Visie:

Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. staat voor peuterspeelzaal werk waar gewerkt wordt vanuit passie en vanuit waar we een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Doel

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang dienen wij een beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

- 1) het bewustzijn van mogelijke risico's,
- 2) het voeren van een goed beleid op grote risico's en
- 3) het gesprek hierover aangaan met elkaar en met de externe betrokkenen.

Dit alles met als doel, een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. werkt met de risicomonitor. De vernieuwde applicatie heeft als doel de organisatie en haar locatie te ondersteunen in het opzetten en actueel houden van haar beleid op het gebied van veiligheid en gezondheid.

3. Veilig en gezond gebouw en omgeving

3.1 Veilig en gezond gebouw

Ondanks dat we ons best doen om de risico's zo klein mogelijk te houden, kan er een ongelukje of een gevaarlijke situatie ontstaan. Alle incidenten die zich voordoen op een locatie, worden gemeld op het formulier "Ongevallenregistratie" (zie bijlage). Dit formulier wordt zo snel mogelijk ingeleverd bij het bestuur.

3.2 Gezond binnenmilieu

Het binnenmilieu is de leefomgeving binnen in een gebouw. Een gezond binnenmilieu houdt in dat de lucht schoon is, de temperatuur behaaglijk en het geluidsniveau aangenaam. Voor een gezond binnenmilieu zijn de volgende factoren van belang: luchtverversing, temperatuur en vochtbalans en de kwaliteit van de binnenlucht.

Om verontreiniging naar buiten af te voeren is luchtverversing noodzakelijk. Te weinig ventilatie gaat gepaard met verontreiniging van de binnenlucht. Verontreinigde binnenlucht kan leiden tot onder andere de volgende klachten: vermoeidheid, prikkelbaarheid, hoofdpijn, irritatie van ogen, neus of keel of symptomen van astma. Doordat in slecht geventileerde ruimten veel ziekteverwekkers in de lucht aanwezig zijn, bestaat er een verhoogde kans op infectieziekten.

Ventileren

Ventileren is het voortdurend verversen van lucht. Buitenlucht vervangt de binnenlucht die verontreinigd is door het continu vrijkomen van vocht geurstoffen en andere gassen, micro-organismen en zwevende deeltjes fijnstof.

- Mechanische ventilator worden iedere vier jaar gemeten en opnieuw ingeregeld, de resultaten worden vastgelegd in een logboek
- Ventilatorroosters worden vrijgehouden
- Filters van mechanische ventilatie worden gereinigd en vervangen conform de instructie van de leverancier

Luchten

Luchten is het in korte tijd verversen van alle verontreinigde binnenlucht door het wijd opzetten van ramen en/of buitendeuren. Luchten hoeft niet langer te duren dan een kwartier. Bij koud of winderig weer zijn een paar minuten al genoeg. De temperatuur binnen is dan snel weer op peil. Een kortdurende afkoeling veroorzaakt geen verkoudheid of andere ziekte. Maar luchten is geen vervanging van ventilatie.

Afspraken met betrekking tot ventileren en luchten:

- Zorg dat alle verblijfsruimte voldoende voorzieningen heeft om te ventileren. Ventilatie voorzieningen zijn ramen, roosters of een mechanische installatie.
- Zet bij binnenkomst de mechanische ventilatie in de stand die zorgt dat het CO₂ gehalte laag genoeg blijft. Meestal is dit de hoogste stand.
- Open bij het gebruik van ruimte zoveel mogelijk ramen en roosters die zich meer dan 1.80 meter boven de vloer bevinden. Dit is vooral belangrijk als er geen mechanische luchttoevoer is.
- Zet een raam open tijdens gebruikstijden, als er geen mechanische luchtafvoer is, in het toilet, de verschoonruimte en keuken.
- Zorg dat ramen in verschillende kierstanden kunnen staan met behulp van een gebruiksvriendelijke bediening. Mechanische ventilatie in verblijfsruimten moet instelbaar zijn in een aantal standen, bijvoorbeeld voor dag en nacht.
- Lucht de ruimte tijdens bewegingsspelletjes en activiteiten die stof of verontreiniging verspreiden.

- Ventileer ook wanneer er niemand aanwezig is, bijvoorbeeld in de nacht en in het weekend. Zet de ventilatie dan niet uit maar laag. Lucht; s morgens vroeg de ruimten die 's nachts niet geventileerd zijn.
- Voorkom last van tocht, de ventilatievoorzieningen moeten gespreid zitten over bijna de hele lengte van de gevel.
- Zet alle open ramen op en roosters op een kleinere kier als er tocht optreedt. De luchttoevoer blijft verdeeld over heel kleine openingen waardoor er minder snel hinder optreedt.

Temperatuur- en vochtbalans

Temperatuur en vochtigheid van de lucht hebben allerlei effecten. Ze hebben onder andere invloed op de behaaglijkheid. Een te hoge of te lage temperatuur is onaangenaam en vermoeiend.

Als de luchtvochtigheid meer dan 60% is, kunnen er veel huisstofmijten leven in textiel. Ook kan er condens optreden op koele plekken. Condens kan leiden tot groei van schimmel. Schimmel kan leiden tot aandoeningen van de luchtwegen.

Afspraken over temperatuur- en vochtbeheersing

- Stel de temperatuur in de groepsruimten in op 20 °C. In de groepsruimte mag de temperatuur niet lager zijn dan 17 °C en niet hoger dan 27 °C.
- Voorkom temperatuurschommelingen van meer dan 5 °C.
- Controleer regelmatig de luchtvochtigheid in de groepsruimte. De luchtvochtigheid mag niet lager zijn dan 40% en niet hoger dan 60%.
- De groepsruimte is voorzien van thermometer en hygrometer.

Hitte in het gebouw

Op dagen met felle zon kan het binnen veel warmer zijn dan buiten, bijvoorbeeld als de groepsruimte veel glas heeft op het oosten, zuiden of westen. Als dit weer een paar dagen aanhoudt, kan de temperatuur in een pand met goede isolatie nog verder oplopen. Zolang de buitenlucht niet heet is, zijn gebouwen te koelen door intensieve ventilatie. Het is van belang dat de ventilatie vooral plaatsvindt wanneer het buiten minder warm is dan binnen, dus 's nachts. Overdag kan ventilatie de temperatuur binnen soms verhogen. Toch kan het wijd open zetten van ramen en deuren ook verkoelend werken, als de lucht binnen flink in beweging komt.

Drink extra vocht tijdens het luchten van een gebouw bij hoge temperaturen!

Afspraken over hitte en de gevolgen

- Zorg voor een ventilator voor ruimten met een temperatuur van meer dan 25 °C.
- Doe de zonwering omlaag voordat de zon naar binnen schijnt.
- Laat kinderen buiten blijven als het daar koeler is dan binnen.
- Laat kinderen niet buiten spelen tussen 12.00 en 15.00 uur.
- Zet zo weinig mogelijk lampen en apparaten aan.
- Zet ventilatoren aan wanneer de binnentemperatuur hoger is dan 25 °C.
- Zet ramen en deuren wijd open wanneer dit verkoelend is.
- Zorg voor schaduw op de speelplaats.
- Kinderen worden tussen begin mei en eind september bij zonnig weer met een voor hun leeftijdscategorie bedoelde zonnebrandcrème ingesmeerd.
- Het spel wordt aangepast, zodat grote inspanning wordt vermeden.
- Kinderen en beroepskrachten drinken extra en wachten niet op dorstgevoel.
- Ventileer zoveel mogelijk als het buiten koeler is dan binnen.

Binnenlucht

De lucht in een gebouw bevat vele stoffen die de gezondheid kunnen schaden als iemand er teveel van inademt.

Allergenen zijn stoffen die een allergische reactie kunnen oproepen zoals astma of allergisch eczeem.

Kinderen kunnen overgevoelig reageren op allergenen, vooral op die van huisstofmijten, huisdieren en ongedierte, maar ook wel op allergenen afkomstig van andere mensen.

Afspraken over beperking allergenen

- Zorg voor wasbare knuffels en textiel
- Gebruik geen schoonmaakmiddelen of luchtverfrisser in aanwezigheid van kinderen.
- Verwijder bloemen met een sterke geur
- Plaats geen planten met harige bladeren
- Reinig schotels, potten en bakken jaarlijks
- Plaats geen onderzetters van hout, riet e.d. onder bloempotten
- Maak liever geen gebruik van tweedehands meubilair met textiel
- Spoel wekelijks stof af van bladeren van planten die binnen staan
- Potgrond wordt jaarlijks verschoond
- Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd worden, worden na een maand verwijderd
- Schoolborden worden met een vochtige doek schoongemaakt
- Er wordt stofvrij schoolkrijt gebruikt

Stoffigheid

Tijdens activiteiten neemt de hoeveelheid fijn stof in lucht sterk toe. Dit stof wordt ingeademd en kan ongunstig zijn voor de gezondheid. Zwevend fijn stof kan bijvoorbeeld de verschijnselen van astma verergeren. Stofnesten in stille hoekjes dragen waarschijnlijk weinig bij aan het inademen van stof en zijn daarom minder belangrijk voor de gezondheid. Van belang is vooral de hoeveelheid onzichtbaar stof op oppervlakken waar veel activiteit plaatsvindt. Daar moet vaak schoongemaakt worden. De materialen en de inrichting van de ruimte moet het mogelijk maken ze makkelijk schoon te houden.

Afspraken over beperking van stoffigheid

- Plaats meubilair dat een efficiënte schoonmaak toelaat, dichte kasten, zonder poten of op hoge poten, meubels staan vast tegen de muur.
- Er is een schoonmaakschema opgemaakt
- Veeg niet in het bijzijn van kinderen
- Stofzuig niet in het bijzijn van kinderen

Rook en andere verbrandingsproducten

Rook bestaat uit verbrandingsgassen en vaste deeltjes fijn stof. Ongeveer dezelfde verontreinigingen ontstaan bij het branden van kaarsen, waxine, olie, gel, enz. De verbrandingsproducten vormen een mengsel van honderden verschillende schadelijke stoffen. Deze stoffen hebben een nadelige invloed op de luchtwegen en longen, en op hart en bloedvaten.

Ook het verbranden van gas in een geiser zonder afvoerkanaal kan de binnenlucht sterk verontreinigen.

Afspraken over beperking van verbrandingsproducten

- Gebruik geen verbrandingstoestel zonder gesloten toe- en afvoer
- Brand geen wierook, kaarsen, waxine, olie, gel enz.
- Tijdens het vieren van verjaardagen mogen er kort (tijdens het zingen van het verjaardagslied) waxinelichtjes branden
- Laat niemand roken in de peuterspeelzaal

Verf, lijm en spuitbussen

In veel soorten verf, lijm en spuitbussen zitten oplosmiddelen die tijdens het gebruik verdampen. Deze stoffen kunnen o.a. irritatie van slijmvliezen, hoofdpijn en vermoeidheid veroorzaken.

Afspraken over beperking van oplosmiddelen

- Gebruik geen spuitbussen in het bijzijn van kinderen
- Schilder geen voorwerpen of delen van het gebouw in het bijzijn van kinderen
- Gebruik voor knutselen verf en lijm op waterbasis
- Ventileer tijdens en na het gebruik van knutselverf of –lijm of extra
- In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentijn, verf, verfverdunders of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt

Asbest

Beschadiging van materialen met asbest vormt een risico omdat er vezeltjes in de lucht komen. Het is in de praktijk moeilijk om beschadiging altijd te voorkomen. Dan treedt een noodsituatie op. Daarom is het raadzaam om asbest preventief door een vakkundig bedrijf te laten verwijderen. Zelf asbest verwijderen uit een peuterspeelzaal is niet toegestaan. Als er materiaal aanwezig is dat mogelijk asbest bevat wordt er een gecertificeerde onderzoeker ingeschakeld.

Schoonmaken

Door efficiënt te reinigen worden de meeste micro-organismen verwijderd. Door goed schoon te maken worden het aantal stofdeeltjes verlaagd.

In normale situaties is goed en regelmatig reinigen voldoende om besmettingsrisico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Voor reinigen streven we naar de volgende principes

- Verwijder zichtbare verontreinigingen direct.
Reinig oppervlakken, hulpmiddelen en materialen periodiek volgens het schoonmaakschema.

Aandachtspunten voor het reinigen

- Gebruik schoon materiaal
- Maak eerst droog schoon, Werk hierbij altijd van schoon naar vuil en van hoog naar laag.
- Zorg voor de juiste dosering van schoonmaakmiddel.
- Ververs zichtbaar vervuild sopwater tussendoor.
- Reinig schoonmaakmaterialen na gebruik. Was doeken op 60°C en laat schoonmaakmateriaal aan de lucht drogen. Laat nooit natte sopdoeken en dweilen achter in emmers.

3.3 Brandveiligheid

Hete dranken worden neergezet op een voor kinderen onbereikbare plaats en er wordt hiermee zorgvuldig omgegaan. Er worden geen hete dranken gedronken als kinderen op schoot zitten, en maak geen thee in de buurt van kinderen.

Plaats geen opstapmogelijkheden in de buurt van warmwaterkranen, waar kinderen niet hoeven te komen of worden gewassen. Plaats de waterkoker zo dat kinderen er niet bij kunnen komen. Houd kinderen uit de keuken als de oven aanstaat.

Er wordt geen open vuur in de vorm van kaarsen gebruikt. Tijdens het vieren van verjaardagen mogen waxinelichtjes worden gebrand. Voorwaarde hierbij zijn dat de waxinelichtjes in een houder staan en alleen branden tijdens het zingen van het verjaardagslied. De peuters blijven tijdens het zingen op hun stoeltje zitten.

Berg lucifers en aanstekers altijd op na gebruik.

Binnen de locatie is het gebruik van vluchtige stoffen/spuitbussen niet toegestaan. Versiering en stoffering is brandwerend of brandvertragend gemaakt (ook kerstbomen). De vluchtwegen/nooduitgangen worden vrijgehouden van obstakels. In het schoolgebouw is een calamiteitenplan aanwezig. Dit plan wordt tenminste twee maal per jaar geoefend met alle opdat moment aanwezige personen.

Op de locatie is roken verboden.

3.4 Inrichting binnenruimte

Veiligheidsregels binnenruimte

- Verwarming en buizen worden afgeschermd.
- Reinigingsmiddelen worden buiten bereik opgeborgen.
- Handtassen worden buiten bereik van de kinderen gehouden. Deze kunnen voorwerpen bevatten zoals medicijnen sigaretten en/of aansteker.
- Wanneer er ramen worden opgezet en het betreft geen bovenlicht, gebruik dan een raambeveiliging of kierstand.
- Koordjes van raamdecoraties worden buiten bereik van de kinderen. opgehangen/vastgemaakt.
- Gebruik van punaises wordt zoveel mogelijk beperkt.
- Deuren zijn voorzien van vingersafes tot een minimale hoogte van 120 cm en deze worden regelmatig gecontroleerd. Daar waar het niet mogelijk is om een fingersafe te plaatsen zal er gekozen worden voor een deurstopper.
- Elektrische apparaten worden op een onbereikbare plaats voor kinderen gezet, ook snoeren zijn buiten bereik van kinderen.
- Stopcontacten zijn voorzien van stopcontactbeveiliging en deze worden regelmatig gecontroleerd
- Plastic zakken en ballonnen liggen op een voor kinderen onbereikbare plaats
- De vloeren zijn schoon en droog voor aanvang van de peuterspeelzaal
- Vloeren worden droog gemaakt als deze onverhoopt nat wordt (morsen, natte broek peuter, regen, sneeuw e.d.).
- Speelgoed sluit aan bij de leeftijd van de kinderen en de verschillende leeftijdsfasen
- Speelgoed en het meubilair worden wekelijks gecontroleerd of het nog heel is.
- Bij aanschaf van nieuw speelgoed wordt gelet op gevaarlijke onderdelen en splinters die gemakkelijk los gepeuterd kunnen worden
- Bij aanschaf van alle materialen wordt gelet op giftige stoffen
- Tot de hoogte van 135 cm zijn de muren gecontroleerd op oneffenheden zoals schroeven, spijkers en uitstekende randen
- De ruimte is zo ingericht dat er voldoende loop- en speelruimte is
- Losse spullen, speelgoed wordt opgeruimd

Veiligheidsregels sanitair

- Toiletruimten worden in goede staat gehouden, zodat kinderen zich niet kunnen bezeren aan beschadigingen van toiletten of wasbakken
- De deuren zijn beschermt tegen insluiting.
- Reinigingsmiddelen worden buiten bereik opgeborgen.
- In de aangrenzende toiletruimte in de peutergroep is een aankleedtafel met uitschuifbaar trapje aanwezig. Om klimmen en vallen te voorkomen, is de afspraak dat de kinderen niet zonder begeleiding in de toiletruimte mogen. Gebruik van de aankleedtafel en het bijbehorende trapje gebeurt altijd onder permanent toezicht van een leidster. De leidsters hebben altijd zicht op de toiletruimte.

Veiligheidsregels meterkast, bergruimten, werkkasten, kantoor en keuken

- Meterkasten, bergruimten, werkkasten, kantoor en keuken zijn afgesloten en voor kinderen niet toegankelijk.
- Het gereedschap ligt afgesloten in de gereedschapskist. Indien de bergruimten en keukens wel bereikbaar zijn voor kinderen, zijn voorwerpen en vloeistoffen die een gevaar voor kinderen kunnen opleveren veilig opgeborgen in een afgesloten kast op een hoogte van minimaal 135 cm.
- In het kantoor zijn de kantoorartikelen waar kinderen zich aan kunnen snijden opgeborgen buiten het bereik van kinderen.
- In de keuken staan de waterkoker en oven hoog of ver naar achteren opgeborgen.

Veiligheidsregels voor overige binnenruimten

- De voordeur is tijdens groepsuren gesloten.

3.5 Inrichting buitenruimte

Veiligheidsregels buitenruimte

- Voordat de kinderen gaan buitenspelen wordt de buitenruimte gecontroleerd op zwerfafval.
- Het buitenspelmateriaal en omheining worden wekelijks gecontroleerd op defecten. Defecten worden gemeld aan de clusterleidster welke ervoor zorgt dat het gerepareerd wordt.
- Er is voldoende ruimte voor druk en rustig spel.
- Er gaan altijd twee leidsters per groep mee naar buiten, leidsters gaan nooit alleen.
- Voor kinderen schadelijke bestrijdingsmiddelen worden niet gebruikt.
- De zandbak wordt dagelijks gecontroleerd op zwerfvuil, honden- en kattenpoep.
- Kinderen mogen niet van de speelplaats af.
- Sluit de deur van de buitenbergruimte af met een sleutel.
- Het hek is voorzien van een kind veilige sluiting.
- Tijdens het betreden van of het verlaten van het gebouw en voor het buitenspelen wordt de buitendeur (hoofdingang) van de school gebruikt. De leidsters houden toezicht op het gebruik van de deur. Deze wordt of gesloten en door de leidster met de sleutel geopend of wel aan de achterkant vast gezet middels een veilige haak.
- I.v.m. de vluchtroute mag het toegangshek niet op slot. Het toegangshek is tijdens het buitenspelen altijd dicht en wordt met een koordje extra beveiligd. Voor de ingang plaatsen de leidsters twee stoeltjes voor de leidsters. Vanaf de stoeltjes wordt toezicht gehouden op het spel en op het hek. Daarmee is de ingang/uitgang niet toegankelijk voor de kinderen. In het geval beide leidsters het plein moeten verlaten om zorg te bieden, worden alle kinderen mee naar binnen genomen. De kinderen zijn nooit alleen op het plein.

Planten en bomen

Planten en bomen kunnen ook giftig zijn voor de mens of allergenen produceren waar mensen allergisch op reageren. Op de locatie zorgen we ervoor dat er geen giftige planten of bomen binnen het bereik van kinderen zijn. Er is een lijst met giftige planten aanwezig die nagekeken wordt in geval van twijfel.

4 Verzorgen

4.1 Hygiëne op de peuterspeelzaal

Waarom is goede hygiëne op de peuterspeelzaal zo belangrijk?

Kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Via de andere kinderen en door het gebruik van gezamenlijk materiaal en toiletjes komen zij vaker in contact met allerlei ziekteverwekkers waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Onderzoek heeft aangetoond dat in een omgeving met drie of meer kinderen het aantal infecties verdubbelt.

Hygiënemaatregelen zijn noodzakelijk om (onnodige) overdracht van ziektekiemen tegen te gaan en het aantal schadelijke micro-organismen tot een minimum te beperken. Infecties kunnen ook al verspreid worden wanneer er nog geen ziekteverschijnselen zichtbaar zijn.

Micro-organismen

Micro-organismen komen overal voor, op de huid, op meubelen, gebruiksvoorwerpen, in de lucht, in water, op en in voedsel. De meeste zijn onschuldig of zelfs nuttig.

Een aantal micro-organismen zijn ziekteverwekkend. Als de mens hiermee in aanraking komt, kan hij ziek worden. Jonge kinderen hebben een verminderd weerstandsvermogen en zijn hierdoor gevoeliger voor infecties dan volwassenen. Ze worden doorgaans niet alleen eerder ziek, de gevolgen kunnen ook ernstiger zijn. Op plaatsen waar veel kinderen bij elkaar komen, zoals op de peuterspeelzaal, kunnen dan ook gemakkelijk micro-organismen van het ene kind op het ander worden overgedragen.

Micro-organismen kunnen zich op de volgende manieren verspreiden:

- Via de handen
- Via de lucht (via druppels door aanhoesten, huidschilfers of stof)
- Via voedsel en water
- Via voorwerpen, zoals speelgoed, de closetpot, een deurkruk of beddengoed
- Via lichaamsvloeistoffen (speeksel, braaksel, ontlasting of bloed)
- Via dieren, zoals huisdieren en insecten

Hoe kunnen gezondheidsrisico's worden beperkt?

Door extra aandacht te besteden aan hygiëne kunnen gezondheidsrisico's worden beperkt. Het gaat daarbij om een schone leefomgeving en een goede persoonlijke hygiëne en om het voorkomen van risicovol gedrag, waardoor micro-organismen zich kunnen vermenigvuldigen tot grote hoeveelheden.

Om gezondheidsrisico's te beperken, wordt:

- Een vaatdoek na gebruik met heet stromend water uitgespoeld
- De vuilnisemmers zijn afgesloten
- Speelgoed voor binnen en buiten wordt gescheiden gehouden
- Speelgoed wordt na vervuiling met bloed (bloederige) diarree of braaksel gedesinfecteerd

Wanneer er toch sprake is van een verhoogd risico moet er op de juiste manier gehandeld worden.

4.2 Handhygiëne

Ziektekiemen worden onder meer via de handen overgedragen. Een goede handhygiëne door beroepskrachten, maar ook door de kinderen, is één van de meest effectieve manieren om besmetting te voorkomen. De handhygiëne verbetert door geen sieraden te dragen aan handen of polsen.

Wanneer moeten de handen worden gewassen?

VOOR:

- het aanraken en bereiden van voedsel
- het eten of het helpen bij eten
- wondverzorging
- het aanbrengen van zalf of crème

NA:

- Toiletgebruik / billen afvegen
- Contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, urine/ontlasting, wondvocht of bloed
- Wondverzorging
- Zichtbaar verontreiniging van de handen
- Hoesten, niezen en snuiten
- Het verschonen van een kind

EN BIJ VOORKEUR OOK NA:

- Buiten spelen
- Contact met vuil textiel of de afvalbak
- Schoonmaakwerkzaamheden

Handen wassen gaat als volgt

- Gebruik stromend water
- Maak de handen nat en doe er vloeibare zeep op
- Wrijf de handen (gedurende 10 seconden) over elkaar en zorg ervoor dat water en zeep over de gehele handen worden verdeeld
- Let op kritische punten: was ook de vingertoppen goed, tussen de vingers en vergeet de duimen niet
- Spoel de handen al wrijvend af onder stromend water
- Droog de handen bij voorkeur af met papieren handdoeken of maak gebruik van een stoffen handdoek. Let op! Stoffen handdoeken minsten ieder dagdeel vervangen of bij zichtbare vervuiling direct

4.3 Persoonlijke verzorging

Wondjes

Wondvocht en bloed kunnen een besmettingsbron zijn

- Zorg dat open wondjes zijn afgedekt met een waterafstotende pleister
- Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben, wordt extra aandacht aan de handhygiëne besteed.

Nagelverzorging

Onder lange nagels, kunstnagels en geschilferde of gebrokkelde nagellak kunnen micro-organismen zich hechten en vermeerderen

- Knip nagels bij voorkeur kort en gebruik liever geen kunstnagels of nagellak

Wat te doen bij ziekte van een beroepskracht?

Wanneer een personeelslid besmettelijke ziekteverschijnselen heeft zoals, diarree of huiduitslag zal er via personeelszaken contact opgenomen worden met de Arboarts. Deze beoordeelt of het personeelslid wel of niet mag blijven werken en onder welke voorwaarden. Hierbij wordt rekening gehouden met het risico van besmetting van anderen.

Hoest- en niesdiscipline

Ziekteverwekkers uit de neus, mond en keel kunnen zich op verschillende manieren verspreiden. Door hoesten en niezen worden ziekteverwekkers verspreid in de lucht. Als deze vochtdruppeltjes door een ander worden ingeademd, nestelen de ziektekiemen zich bij deze persoon in de neus, mond, keel of longen met mogelijk ziekte tot gevolg. Wanneer de hand voor de mond wordt gehouden, kan besmetting optreden via de handen. Een andere verspreidingsweg is snot of slijm. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kind dat een snottebel wegveegt en met het vuile handje speelgoed vastpakt. Via het speelgoed kan een ander kind op een later tijdstip besmet raken.

De volgende maatregelen kunnen ook de kinderen aangeleerd worden:

- Hoest en nies niet in de richting van een ander
- Leer kinderen het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen
- Houd tijdens het hoesten of niezen een papieren zakdoek, de hand of de binnenkant van de elleboog voor de mond
- Was de handen na hoesten, niezen of neus afvegen
- Voorkom snottebellen door de kinderen op tijd de neus af te laten vegen

Zakdoeken

Bij het afvegen van de neus kunnen er ziekteverwekkers op de zakdoek en de handen komen. Hergebruikte zakdoeken zijn een onderschatte besmettingsbron. Bij hergebruik van de vuile zakdoek er is een reële kans dat besmetting via de handen wordt overgedragen.

- Gebruik altijd papieren zakdoeken of tissues en gooi die na gebruik weg.

Washandjes

- Voor ieder kind wordt een schone (wegwerp-) washand gebruikt
- Gebruikte washandjes worden direct opgeruimd of weggegooid.

4.4 Verschonen / toiletgebruik

Ontlasting en urine kunnen ziekteverwekkers bevatten, waardoor handen en sanitair besmet kunnen raken. Besmetting van handen komt veel voor en daardoor eveneens besmetting van bijvoorbeeld de spoelknop, de kraan de handdoekhouder, lichtschakelaar, deurkruk e.d.

Om risico's te beperken zijn de volgende zaken van belang:

- Was de handen na toiletbezoek
- Gebruik vloeibare zeep en papieren handdoeken
- Gebruik geen potjes
- Houdt toezicht om te voorkomen dat kinderen vergeten de handen te wassen
- Kinderen gebruiken een op hoogte afgestemde wastafel of er is een opstapje aanwezig
- Leidster ziet er op toe dat er geen speelgoed mee naar het toilet genomen wordt

Hygiëne tijdens het verschonen

Het verschonen van een kind brengt risico's met zich mee vanwege het mogelijk contact met ontlasting en urine. Er is een aanzienlijke kans dat het kind, de verzorger of de omgeving besmet raakt met ziekteverwekkers.

Waar moet op gelet worden tijdens het verschonen?

- Houd het verschonen strikt gescheiden van voedselbereiding door middel van aparte wektafels.
- Verschoon kinderen op een daarvoor bestemde ondergrond
- Vervang het aankleedkussen als het beschadigd is
- Gooi luiers na gebruik direct in een gesloten afvalcontainer of een luiერremmer
-

Zorg voor een schone verschoonplek:

- Leg een handdoek op het verschoonkussen
- Gooi de handdoek na ieder kind in de was
- Maak het verschoonkussen ieder dagdeel schoon

Of

- Verschoon het kind op het verschoonkussen
- Reinig het verschoonkussen na iedere verschoning

In principe is het niet nodig het verschoonkussen te desinfecteren.

Reiniging verschoonkussen:

- Maak een oplossing (allesreiniger met water) in een fles of plantenspuit
- Spuit of giet de oplossing op een wegwerpdoekje (wanneer een katoenen doekje gebruikt wordt, moet dat direct na gebruik in de was)
- Neem na het schoonmaken het verschoonkussen met een vochtige doek af.
- Droog het verschoonkussen na met een wegwerpdoek of een katoenen handdoek

4.5 Eten / drinken

Op al onze locaties bestaat er een eet- en drinkmoment voor de peuters. Hoe dit ingevuld wordt, is beschreven in het werkplan.

Voedselveiligheid

Uit schattingen blijkt dat in Nederland jaarlijks meer dan een miljoen mensen maagdarmklachten krijgt door voedselinfecties en –vergiftigingen. Bij jonge kinderen kunnen de gevolgen zeer ernstig zijn. Binnen de peuterspeelzaal is het risico op voedselinfecties en –vergiftigingen zeer klein omdat er geen voedsel bereid wordt.

Dit neemt niet weg dat er geen aandacht besteedt moet worden aan beheersing van temperatuur, en versheid. Het wassen van handen moet een routine zijn.

Aandachtspunten zijn:

- Gekoelde producten worden na aflevering of aankoop direct in de koelkast opgeslagen
- Ouders worden geïnstrueerd indien van toepassing geen bederfelijke voedingsmiddelen mee te nemen die langer dan 30 minuten buiten de koelkast zijn geweest
- Gekoelde producten worden onder 7°C bewaard
- Een interne verbruiksdatum wordt na de ontvangst, de bereiding of het ontdooien van producten genoteerd
- Producten worden vlak voor gebruik uit de koelkast gehaald
- Gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest, worden weggegooid
- De houdbaarheidsdatum van producten wordt voor ieder gebruik gecontroleerd

Aandachtspunten voedselbereiding:

- Voedsel wordt in een schone omgeving bereid
- Er wordt schoon keukenmateriaal gebruikt
- Restjes worden niet hergebruikt

Voedselallergie en –intolerantie

Bij voedselallergie en voedselintolerantie ontstaan ongewenste reactie na het eten van bepaalde voedingsmiddelen. Consumptie van het voedingsmiddel, waar de voedselallergie en voedselintolerantie voor bestaat, inclusief de producten waar het betreffende voedingsmiddel in is gebruikt, geeft gezondheidsklachten. Deze klachten kunnen zeer ernstig zijn.

Het is daarom belangrijk dat de gezondheidskenmerken van de kinderen bekend zijn, en welke maatregelen noodzakelijk zijn.

4.6 Zonbescherming

De huid van kinderen is extra gevoelig voor uv-straling. Elke keer als de huid verbrandt, worden de huidcellen beschadigd. De kinderen zijn nog in de groei, waardoor hun celdeling zo snel gaat dat beschadigde huidcellen niet altijd kunnen worden hersteld voordat ze delen. In die cellen ontstaan als het ware littekens die kinderen hun leven lang meedragen. Aan de buitenkant is niets te zien. Maar hoe meer littekens, hoe groter de kans dat een kind op latere leeftijd kanker krijgt. Daarom is een goede bescherming tegen uv-straling zo belangrijk. Ook al lijkt het weer bewolkt, toch kan er nog altijd veel uv-straling zijn. Het is daarom goed ook bij half bewolkt weer de onbedekte huid in te smeren met een anti-zonnebrandmiddel.

- Smeer van begin mei tot eind september alle kinderen in op alle dagen dat het zonnig is, ook als ze in de schaduw spelen.
- Smeer de kinderen in met een anti-zonnebrandmiddel met ten minst factor 20.
- Smeer kinderen om de twee uur opnieuw in.
- Speel tussen 12.00 en 15.00 uur niet buiten, of zoveel mogelijk in de schaduw.
- Er wordt op toegezien dat kinderen zoveel mogelijk een T-shirtje en hoofdbedekking dragen als ze buitenspelen.

4.7 Medisch handelen

Zieke kinderen op de peuterspeelzaal

Een peuterspeelzaal is niet berekend op de opvang van zieke kinderen. Ziekte is echter een rekbaar begrip waardoor soms discussies ontstaan of een kind met ziekteverschijnselen naar de peuterspeelzaal mag of thuis moet blijven. Bij de beslissing hierover zijn twee aspecten bepalend: namelijk het welbevinden van het zieke kind zelf en de gezondheid van de andere kinderen van de groep.

Welbevinden van het zieke kind

Een kind dat hoge koorts heeft, regelmatig overgeeft of pijn lijdt, zal zich niet prettig voelen in de groep. Het heeft behoefte aan rust, verzorging en extra aandacht en zal zich het prettigst voelen in zijn vertrouwde omgeving thuis. Echter kan een kind met lichte ziekteverschijnselen zoals een snotneus of huiduitslag meestal wel meedoen in de groep. Het ongemak dat het bij deze verschijnselen heeft hoeft op de peuterspeelzaal niet erger te zijn dan thuis.

In twijfelgevallen is het zinvol om het kind gericht te observeren:

- Speelt en gedraagt het kind zich zoals je van hem of haar gewend bent?
- Praat het kind zoals je gewend bent?
- Reageert het op wat je zegt of doet?
- Voelt het warm aan?
- Huilt het vaker of langer dan anders?
- Heeft het regelmatig een natte luier?
- Gaat het naar de wc en wat is het resultaat?
- Wil het steeds liggen of slaapt het meer dan anders?
- Klaagt het kind over pijn?

Niet elke gedragsverandering wordt door ziekte veroorzaakt en het is ook niet de bedoeling dat je als beroepskracht een diagnose gaat stellen. Het gaat erom dat je kunt beslissen of het kind op de groep kan blijven, of dat je de ouders moet waarschuwen, of dat je misschien zelfs direct een arts moet inschakelen.

Gezondheid van de andere kinderen

Bij enkele besmettelijke ziekten – die ernstig kunnen verlopen – mag het zieke kind niet naar de peuterspeelzaal komen, omdat het risico voor de andere kinderen en beroepskrachten om ook besmet te worden te groot is. Dit tijdelijk niet toelaten van de zieke kinderen vanwege het besmettingsrisico voor anderen wordt 'wering' genoemd. Wering is alleen zinvol als besmetting van de andere kinderen nog niet heeft plaatsgevonden en niet op een andere manier te voorkomen is. Het weren van deze kinderen gebeurt in overleg met de DG&J.

Wanneer moeten de ouders worden gewaarschuwd?

Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt en men twijfelt of het wel op de groep kan blijven, neem dan contact op met de ouders. Soms krijgt men van de ouder informatie die het gedrag van het kind kan verklaren, bijvoorbeeld dat het kind de vorige avond laat is gaan slapen.

Als men van mening is dat het kind opgehaald moet worden, bespreek met de ouder waarom men dit vindt. De richtlijnen die wij hiervoor hanteren zijn:

- Als het kind te ziek is om aan het dagprogramma deel te nemen
- Als de verzorging te intensief is voor de leidster
- Als het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt (besmetting)

Wanneer wordt er een huisarts ingeschakeld?

In principe is bij ziekte van een kind de ouder degene die de huisarts inschakelt. Alleen als er acuut gevaar dreigt, schakelt men vanuit de peuterspeelzaal direct een arts in. Voorbeelden van dergelijke gevallen zijn:

- Een kind dat het plotseling benauwd krijgt
- Een kind dat bewusteloos raakt of niet meer op aanspreken reageert
- Een kind met plotselinge hoge koorts
- Een kind dat plotseling ernstig ziek lijkt
- Ongevallen

Om ongeragegheden te voorkomen, is het noodzakelijk dat in team is afgesproken wie de arts waarschuwt, wie bij het zieke kind blijft en wie de groep opvangt. Is de huisarts niet bereikbaar aarzel dan niet in deze noodsituaties een ambulance te bellen. Vermeld hierbij duidelijk de naam en het adres van de peuterspeelzaal.

Afspraken met ouders over het beleid bij ziekte

Om te voorkomen dat een (acute) ziekte van het kind leidt tot conflicten tussen ouders en peuterspeelzaal zijn er duidelijke afspraken gemaakt over het beleid bij ziekte. Ouders worden hierover geïnformeerd in ons informatieboekje.

Peuters die ziek zijn moeten 's ochtends vóór 08:30 uur bij de leidster worden afgemeld. Het is hinderlijk om dit later te doen, omdat dit het groepsproces kan verstoren.

Als er onder de peuters een besmettelijke ziekte heerst, zoals waterpokken of rode hond, zal dit door de leidsters aan de overige ouders worden meegedeeld. Die ouders kunnen dan zelf beslissen of zij hun peuter naar de peuterspeelzaal laten gaan of hen weer mee naar huis nemen. De Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. hanteert het beleid van de DG&J.

Een zieke peuter kan helaas niet naar de peuterspeelzaal komen. Besmettingsgevaar speelt hierin een rol. De peuterspeelzaal is niet ingesteld op het verzorgen van zieke peuters. In de praktijk blijkt 'ziek' vaak een moeilijk te gebruiken begrip. Ziek zijn en de lichamelijke uitwerking hiervan op het kind, heeft vaak met meerdere factoren te maken. Koorts (38.0 graden of hoger) is hierin **niet** altijd de enige graadmeter bij kinderen. Van belang is ook hoe het kind zich voelt en of er bijkomende verschijnselen zijn zoals hoofdpijn, misselijkheid en diarree. Vaak zult u als ouders in eerste instantie moeten beoordelen of uw kind nog wel of niet naar de peuterspeelzaal kan. Bedenk u echter wel dat een peuterspeelzaal niet is ingericht voor de opvang van zieke kinderen. Een ziek kind heeft vooral rust, extra zorg en aandacht nodig. Bij twijfel of uw kind wel of niet naar de peuterspeelzaal mag komen, overleg voor openingstijd met de desbetreffende leidster.

Het kan zijn dat u gevraagd wordt de huisarts te raadplegen als het ziektebeeld niet duidelijk is. De reden hiervan is dat wij een meldingsplicht hebben bij bepaalde besmettelijke ziekten. Voor richtlijnen bij infectieziekte hanteert de peuterspeelzaal de DG&J-wijzer (zie bijlage)

Om besmetting te voorkomen wordt er aandacht besteed aan de volgende punten:

- Speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld wordt gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken
- Er wordt voorkomen dat een kind met een koortslip anderen zoent
- Leidsters zien er op toe dat kinderen in de kring uit hun eigen beker drinken

Mocht uw peuter op de peuterspeelzaal ziek worden, dan neemt de leidster contact met u op. Laat altijd een nummer achter waarop u te bereiken bent zodat wij in geval van nood contact met u kunnen opnemen.

Ongevaccineerde kinderen

In Nederland is deelname aan het Rijksvaccinatieprogramma niet wettelijk verplicht. Er zijn ouders die – bijvoorbeeld vanwege hun levensbeschouwing – besluiten om hun kinderen niet te laten vaccineren. Dit is vooral een risico voor het ongevaccineerde kind zelf: dit is niet beschermd als het met de veroorzakers van de betreffende ziekten in aanraking komt.

De kans dat een niet gevaccineerd kind andere kinderen met een ziekte uit het Rijksvaccinatieprogramma besmet is uiterst klein. De meeste ziekten uit het Rijksvaccinatieprogramma komen in Nederland nog zelden voor, bovendien zullen de meeste andere kinderen uit de groep wel gevaccineerd zijn en dus geen risico lopen. Het is vanuit medisch oogpunt niet nodig om ongevaccineerde kinderen zonder meer toelating tot de peuterspeelzaal te weigeren. In zeer specifieke situaties is tijdelijk wering van een kind te over verwegen. De DG&J adviseert hierover “op maat”. Daarom is het belangrijk dat van elk kind bekend is of het wel of niet gevaccineerd is en welke vaccinatie het gehad heeft.

Personen met een verhoogd risico

Kinderen met chronische ziekten of een stoornis in de afweer

Omdat op de peuterspeelzaal regelmatig besmettelijke ziekten voorkomen, is het goed te weten of in de groep kinderen zijn die extra risico lopen om ernstig ziek te worden als zij een infectie oplopen. Dit kan het geval zijn bij bepaalde ernstige chronische ziektes of bij een stoornis in de afweer.

Via het intakeformulier zijn de medische gegevens van het kind bij ons bekend. Het intakeformulier is aanwezig in het kind dossier. Door bekend te zijn met dergelijke medische bijzonderheden, kunnen ouders gewaarschuwd worden als er infectieziekten geconstateerd zijn die voor hun kind een bijzonder risico geven. Zij kunnen dan in overleg met de behandelende kinderarts eventueel voorzorgsmaatregelen nemen of hun kind tijdelijk thuis houden.

Risico's voor volwassenen

Er zijn enkele infectieziekten die bij volwassenen een verhoogd risico geven. Bij zwangere vrouwen kan met name rodehond, waterpokken en de vijfde ziekte de kans op een miskraam of aangeboren afwijkingen bij het kind vergroten. Voor mannen kan de bof een gezondheidsrisico zijn. Ook mensen met een verminderde afweer kunnen een verhoogd risico hebben bij bepaalde ziekten.

Als een verdenking van een van de bovengenoemde ziektes zich voordoet op de peuterspeelzaal kan men met de DG&J overleggen over het verdere beleid. De DG&J zal nagaan of het daadwerkelijk om de betreffende ziekte gaat en zo nodig verdere maatregelen adviseren.

Wanneer schakel je de DG&J in?

Eén van de taken van de DG&J is bestrijding van infectieziekten. Artsen en verpleegkundigen van de DG&J behandelen zij verrichten 'bron- en contactonderzoek' zij onderzoeken bijvoorbeeld waar iemand de ziekte heeft opgelopen, wie er nog meer besmet zijn en wat men kan doe om te voorkomen dat meer mensen ziek worden.

Als er zich op de peuterspeelzaal een ziekte voordoet waarbij geadviseerd wordt ouders van de andere kinderen te waarschuwen of het zieke kind van de peuterspeelzaal te weren, dan het bestuur eerst contact opnemen met de DG&J voor overleg. De DG&J neemt dan met toestemming van de ouders contact op met debehandelende arts en bepaalt vervolgens of de maatregelen echt nodig zijn. Als de andere ouders geïnformeerd moeten worden zorgt de DG&J voor een informatiebrief. De peuterspeelzaal verspreidt deze brief.

Wettelijke verplichte melding van infectieziekten

Op het moment van het optreden van een infectieziekte dienen er maatregelen te worden getroffen om te voorkomen dat de infectieziekte zich verder verspreidt. Hoe eerder hierbij maatregelen worden genomen, des te kleiner is het eventuele gevolg.

Als peuterspeelzaal moeten wij melding doen bij een ongewoon aantal zieken met:

- Diarree
- Geelzucht
- Huidaandoeningen
- Andere ernstige aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard.

Diarree dient vanwege de te nemen hygiënemaatregelen ruim geïnterpreteerd te worden: ook maagdarmproblemen en braken worden hieronder verstaan. In veel gevallen zal voedsel hierbij de bron zijn. Melden bij 1/3 deel van de groep binnen 1 week.

Bij geelzucht dient vooral aan hepatitis A gedacht te worden. Overdracht van het virus kan op eenvoudige wijze verminderd worden door het nemen van hygiënemaatregelen en het toedienen van gammaglobuline aan personen die nog niet ziek zijn. Melden bij 1 geval.

Bij de huidaandoeningen verdient schurft extra aandacht omdat hierbij bijna altijd een intensieve bestrijding nodig is. Melden bij 3 mogelijke/bewezen gevallen van schurft. En bij 2 gevallen van plotseling optredend huiduitslag binnen 2 weken.

Bij de overige ernstige aandoeningen is nader onderzoek altijd noodzakelijk om gericht maatregelen te kunnen treffen om verspreiding te voorkomen. Denk hierbij aan hersenvliesontsteking of meerdere gevallen van longontsteking in korte tijd. Te allen tijde melden.

Voor alle genoemde aandoeningen geldt dat zowel ziektegevallen onder kinderen als onder het personeel gemeld moet worden.

Meld binnen een werkdag het optreden van een ongewoon aantal van de hierboven genoemde aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard, zowel bij kinderen als personeel.

Verzamel de volgende gegevens van de zieken:

- Volledige persoonsgegevens
- Aard, ernst en verloop van de klachten
- Datum eerste ziekteverschijnselen
- Vermoeden van meerdere besmettingen
- Eventueel bekende bron

Medewerkers van de kinderopvang en peuterspeelzalen kunnen alle informatie over infectieziekten terug vinden op de site van het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid (LCHV) en vanaf januari 2017 kunnen zij de KIDDI-app gratis downloaden. De KIDDI-app

bevat informatie over infectieziekten en hygiënerichtlijnen voor kindercentra, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvangorganisaties. Deze informatie is gebaseerd op de richtlijn voor kindercentra van het Landelijk Centrum voor Hygiëne en Veiligheid (LCHV), onderdeel van het RIVM.

Geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen

Als het kind geneesmiddelen nodig heeft gedurende het verblijf op de peuterspeelzaal kunnen ouders hun zeggenschap over toediening van de medicamenten overdragen aan de beroepskrachten.

Om de gezondheid van de kinderen te waarborgen is het van belang dat de geneesmiddelen op een juiste wijze verstrekt worden en medisch handelen op een verantwoorde wijze plaatsvindt.

Van alle kinderen wordt er een kind dossier bijgehouden hierin worden tevens de gezondheidskernmerken, allergieën, vaccinaties en bijzonderheden t.a.v. de gezondheid vastgelegd.

Geneesmiddelenverstrekking op verzoek

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of anderen middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de peuterspeelzaal zijn. Hierbij kan gedacht worden aan puffjes voor astma, antibiotica of zepillen bij toevallen. Ouders vragen aan de beroepskrachten of zij deze middelen aan hun kind willen geven.

Wanneer dit het geval is zullen ouders vooraf hun schriftelijke toestemming moeten geven, dit d.m.v. een overeenkomst gebruik geneesmiddelen (zie bijlage).

Door het vastleggen van deze gegevens verduidelijken ouders wat zij van de peuterspeelzaal verwachten en de beroepskracht weet op haar beurt precies wat zij moet en waar zij verantwoordelijk voor is. Bij onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel, worden medische handelingen uitbesteed aan bijvoorbeeld de thuiszorg. In speciale gevallen: diabetes, epilepsie, anafylactische shock etc. is er een aanvullende plaatsingsovereenkomst (zie bijlage). Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode wordt regelmatig met ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende geneesmiddelgebruik op de peuterspeelzaal.

Afspraken bij geneesmiddelenverstrekking

- Neem de geneesmiddelen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het kind
- Laat de ouders een nieuw geneesmiddel altijd eerst thuis gebruiken
- Lees goed de bijsluiter zodat je op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het geneesmiddel
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het geneesmiddel aan het betreffende kind gegeven heeft
- Controleer de uiterste gebruiksdatum voor toediening
- Bewaar het geneesmiddel volgens voorschrift

Paracetamol

Bij kinderen die tijdens hun verblijf op de peuterspeelzaal ziek worden zal **nooit** op initiatief van de leidsters en zonder schriftelijke toestemming van de ouders paracetamol worden toegediend.

Koortsthermometer

Als het nodig is om een koortsthermometer te gebruiken moeten de volgende maatregelen getroffen worden

- Er worden hoesjes gebruikt om te voorkomen dat de thermometer verontreinigd raakt.
- De thermometer wordt na ieder gebruik met water en zeep gereinigd.

- De thermometer wordt voor en na ieder gebruik met alcohol 70% gedesinfecteerd.

Huid- en wondverzorging

Kinderen met een huidaanandoening hebben vaak wondjes en lopen daardoor een groter risico op infecties. Wanneer een kind een klein, open wondje heeft, moet infectie voorkomen worden

Afspraken bij huid- en wondverzorging

- Was de handen voor en na de huid- of wondverzorging zorgvuldig
- Spoel het wondje met water schoon
- Dek het wondje af om te voorkomen dat wondvocht of bloed tot besmetting van de omgeving leidt
- Verwissel de pleister of het verband regelmatig en in ieder geval als het doordrenkt is met wondvocht of bloed
- Gebruik zalf of crème om de huid of wond te verzorgen
- Gebruik geen potjes maar tubes
- Gebruik spatels of vingercondoom

Hoe om te gaan met bloed, wat is het risico?

In bloed kunnen virussen aanwezig zijn zoals hepatitis B- of C-virus of het Hiv-virus. Besmetting van het kind met deze virussen vindt meestal voor, tijdens of kort na de geboorte plaats. De meeste kinderen hebben geen klachten en vaak is onbekend dat ze besmet zijn. Via bloed-bloedcontact kunnen de virussen op anderen worden overgedragen. Bij bloed-bloedcontact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van een andere persoon. De kans op besmetting is klein en besmetting vindt niet plaats als de huid intact is. Het hepatitis B- en C-virus en het Hiv-virus zijn niet overdraagbaar via normaal sociaal contact.

Welke maatregelen moeten genomen worden om bloed overdraagbare aandoeningen te voorkomen?

Draag wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd. Wegwerphandschoenen hoeven niet steriel te zijn.

Gebruik ze als volgt:

- Gooi na gebruik de wegwerphandschoen direct weg
- Was daarna de handen met water en zeep

Verwijder gemorst bloed als volgt:

- Neem bloed, met handschoenen aan, op met papieren tissue
- Maak de ondergrond schoon met water en allesreiniger
- Droog het oppervlak en desinfecteer daarna met alcohol 70%
- Laat de alcohol aan de lucht drogen
- Was met bloed bevuild linnengoed op 60°C

Wat te doen als er toch bloedcontact is geweest?

- Laat het wondje goed doorbloeden
- Spoel met water en fysiologisch zout
- Desinfecteer vervolgens met een wonddesinfectiemiddel, bijvoorbeeld Betadine-jodium of alcohol 70-80%.
- Dek het wondje af met een waterafstotende pleister
- Spoel bij verwonding van de slijmvliezen direct goed uit met water of fysiologisch zout.
- Was de handen met water en zeep
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de bedrijfsarts, huisarts of DG&J

4.8 Veiligheidsregels eerste hulp en medische zaken

Op alle locatie ligt in de directe nabijheid van de telefoon het algemeen alarmnummer 112, het telefoonnummer van de dokter, en het protocol ongevallen (zie bijlage).

Op iedere locatie is er tijdens openingsuren minimaal één BHV-er aanwezig, en is er minimaal één medewerker per locatie die in het bezit is van Kinder-EHBO.

Op alle locaties is een EHBO trommel aanwezig die minimaal twee maal per jaar gecontroleerd wordt. De EHBO trommel staat buiten bereik van kinderen, en op een voor alle medewerkers op een bekende vaste plaats. Er is een gif wijzer aanwezig op een voor medewerkers bekende plaats. Bij vergiftiging wordt er direct 112 gebeld.

Meld alle ongelukjes en gevaarlijke situaties op het formulier ongevallenregistratie (zie bijlage 1).

De *KIDDI-app* informeert medewerkers van over gangbare infectieziekten en hygiënerichtlijnen.

4.9 Dierenbezoek

Huisdieren en ongedierte kunnen ziekteverwekkers verspreiden. Naast het overbrengen van ziekten kunnen dieren ook andere problemen veroorzaken (bijvoorbeeld wespensteken of een tekenbeet). Tenslotte zijn veel kinderen allergisch voor dieren. Het is daarom niet wenselijk dat binnen de peuterspeelzaal dieren gehouden worden. De enige uitzondering hierop zijn vissen, mits het water wordt schoongehouden. Houd er rekening mee dat kinderen met astma allergische reacties kunnen ontwikkelen als ze in contact komen met visvoer. Wanneer er voor een bepaalde activiteit huisdieren worden meegenomen naar de peuterspeelzaal, vraag dan eerst aan de ouders van de kinderen of dit tot gezondheidsklachten/allergieën kan leiden. Dit geldt ook als er een bezoek aan de kinderboerderij wordt gebracht.

Ongedierte

Ongedierte levert een gevaar op voor de gezondheid door verspreiding van ziekteverwekkende micro-organismen. Om die reden moet ongedierte adequaat geweerd en bestreden worden.

- Plaats horren voor de ramen om vliegen, bijen en wespen te weren.
- Voorkom overlast van mieren door ruimtes goed schoon te maken.
- Zorg dat etensresten goed zijn verpakt en afgedekt worden weggegooid.

Wespen en bijen veroorzaken nare steken. Ze worden aangetrokken door zoete geuren.

- Laat de kinderen niet buiten eten en drinken.
- Controleer de kinderen voor het naar buiten gaan op plakkerige handen of monden.
- Verwijder direct de angel met een pincet als een kind door een wesp of bij gestoken is.
- Zuig het gif uit met een speciaal spuitje
- Leg daarna een ijsblokje op het wondje ter verkoeling.
- Bij een steek in mond of hals direct ijkloontjes gebruiken en direct naar de dichtstbijzijnde hulpinstantie gaan.

Soms treedt er na een wesp- of bijensteek een heftige allergische reactie op (ernstige benauwdheid, verwardheid of bewusteloosheid). Waarschuw in dat geval een arts of ambulance.

Teken kunnen besmet zijn met ziekteverwekkende bacteriën en virussen. In Nederland zijn dit met name bacteriën die de ziekte van Lyme veroorzaken. Teken leven in bossen, in struiken en in hoog gras. Ze laten zich vallen op de huid van passerende mensen of dieren.

Daar bijten ze zich vast en zuigen bloed op waar ze van leven. Bij het opzuigen van bloed kunnen bacteriën worden overgebracht.

- Verwijder met behulp van een tekenpincet of tekenlepel zo snel mogelijk de teek als die toch op de huid van het kind gevonden wordt.
- Desinfecteer daarna het wondje.
- Voorkom tekenbeten door bij natuurwandelingen beschermende kleding te dragen.
- Controleer de kinderen op tekenbeten na een uitstapje.

Muizen en ratten kunnen overlast en schade veroorzaken. Met name ratten zijn ook bekend als overbrengers van infectieziekten. Het is belangrijk om de peuterspeelzaal en de directe omgeving goed schoon te houden zodat er geen voedsel is voor deze dieren.

- Leeg de afval container zowel in de peuterspeelzaal als op de buitenruimte dagelijks.
- Indien er toch ongedierte wordt aangetroffen wordt direct de gemeente of professionele ongediertebestrijding ingeschakeld.
- Bij bestrijdingsmaatregelen moet aandacht worden besteed aan de veiligheid van de kinderen, zij mogen niet in contact komen met giftige stoffen.

5 Sociale veiligheid

5.1 Veiligheid en ontwikkelen

Inleiding

Hoewel er op de peuterspeelzalen uiterste inspanning verricht wordt om de veiligheid van peuters te waarborgen, kan het voorkomen dat een kind wegloopt/vermist wordt. Een kind kan zich elders in het pand bevinden of buiten het pand. Om dergelijke situaties te voorkomen zal Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. zich tot het uiterste inspannen door preventief maatregelen te treffen.

Preventieve maatregelen

- Hoeveel kinderen zijn er aanwezig? Aan het begin van elk dagdeel wordt de aanwezigheidslijst, waar alle kinderen op staan, ingevuld.
- Tijdens de speelzaaltijd worden er maatregelen genomen waardoor kinderen niet zelf naar buiten kunnen. Bijvoorbeeld entree deur en/of groepsdeur op de veiligheidsstand.
- Zorg dat deuren naar de gang, keuken, toilet en overige buitendeuren altijd gesloten zijn.
- Zorg dat het hekje van een buitenruimte altijd dicht is. Ook als ouders hun kind komen halen en/of brengen.

Stappenplan bij vermissing van een kind

Stap 1:

- Waarschuw alle aanwezige collega's
- Blijf hierbij rustig en voorkom paniek onder de kinderen
- Denk na, waar/wanneer heb je het kind voor het laatst gezien?
- Wat was het kind aan het doen?
- Eén leidster blijft in de groep bij de overige kinderen en de andere leidster gaat zoeken in en rond het gebouw

Stap 2:

- Controleer alle ruimtes, deuren en hekken
- Roep ondertussen het kind
- Neem je eigen mobiele telefoon mee zodat je bereikbaar bent

Stap 3:

- Regel hulp, bijvoorbeeld een ouder of leerkracht van de basisschool, een leidster van de paralelgroep of stagiair
- Als het kind niet in het gebouw of op de speelplaats is, ga je buiten het gebouw zoeken
- Neem je eigen mobiele telefoon mee zodat je bereikbaar bent
- Na 15 minuten ga je weer terug naar de peuterspeelzaal

Stap 4:

- Politie en ouders worden gebeld
- Zorg voor een duidelijk signalement van het kind
- Pak eventueel een foto van een kind
- Hou de kindkaart bij de hand voor het doorgeven van eventuele gegevens die de politie nodig heeft.
- Andere leid(st)er(s) gaan (voor zover de situatie op de groep dit toelaat) verder met het zoeken.
-

Stap 5:

- Bestuur en directeur school worden geïnformeerd

Stap 6:

- Indien het kind gevonden is, worden de politie en verdere betrokkenen geïnformeerd.

Stap 7:

- Indien het kind niet wordt gevonden, wordt er samen met de politie, ouders, leidsters en de clusterleidster een plan van aanpak gemaakt.

Stap 8:

- Er wordt een registratieformulier vermissing ingevuld.
- Om in de toekomst vermissingen te voorkomen is het belangrijk dat er bekend is hoe en waar het heeft plaats gevonden.
- Het registratieformulier wordt ingevuld aangeleverd bij het bestuur van Coöperatie antroposofische kinderopvang Hoeksche Waard u.a.
- Aan de hand van het registratieformulier wordt gekeken of er eventuele maatregelen genomen moeten worden.
- Bespreek het registratieformulier met je naaste collega's.

Contact met media

Als binnen Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. een incident plaatsvindt, is er een kans dat de media er lucht van krijgt. Overweeg van te voren goed wat de media moet weten.

Het bestuur zal de media te woord staan. Bij afwezigheid de daarop volgende leidinggevende. Andere betrokkenen geven geen informatie aan derden.

Het kan nodig zijn dat er bij vermissing van een kind de media nodig is om een groter publiek in te lichten. Bijvoorbeeld Omroep Hoeksche Waard of radio Rijnmond.

- Bespreek met de politie welke informatie je wel of niet moet verstrekken en hoe formuleren we dat kort en concreet.
- Zorg voor goed beeldmateriaal (foto of video) van de vermiste. Vaak krijg je het beeldmateriaal niet meer terug van de media.
- Bereid goed voor wat je wel en niet wilt vertellen.
- Denk na over de keuze van een passieve of actieve opstelling. Door zelf de pers te informeren wordt wellicht erger voorkomen en wordt de regie min of meer in eigen handen gehouden.
- Selecteer: wie staan we wel te woord en wie niet?
- Noteer voorwaarden: bijv. vragen vooraf op papier, afspraken over inzien tekst voor publicatie.
- Wanneer wordt de pers ingelicht? In ieder geval niet voordat personeel, ouders en kinderen goed zijn ingelicht.
- Wat is ons belang en van (direct) betrokkenen om in te gaan op vragen van de pers? Wat is wenselijk, wat is nodig?
- Betrach openheid binnen grenzen: vertel de waarheid, tot de feitelijke kern beperkt. Noem geen namen, bewandel geen zijpaden.
- Zorg voor een adempauze: niet direct in bijvoorbeeld een live uitzending, vragen vooraf inzien, terug (laten) bellen, afspraak later op de dag.
- Doe de contacten met de pers nooit alleen: de boodschap samen met anderen voorbereiden, iemand meenemen of mee laten luisteren, samen evalueren.

5.2 Kindermishandeling

Wij maken gebruik van het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang. Het protocol is in de bijlage opgenomen. Andrea vd Veerdonk is aandachtsfunctionaris binnen peuterhuis Sterrenkinderen. Het bestuur van de coöperatie bestaat uit Christine Wensing (voorzitter), Kordula Braat (vice-voorzitter) en Yvonne van Putten (penningmeester).

Mochten ouders of medewerkers signalen afgeven van kindermishandeling of een gebeurtenis zelf melden bij ons, dan zal er zorgvuldig volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling worden gewerkt. Leidsters mogen altijd vrijblijvend contact opnemen met Veilig Thuis om advies in te winnen.

Mochten medewerkers/vrijwilligers/groepshulp/stagiaire signalen van kindermishandeling afgeven of melden dan zal er zorgvuldig volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling worden gewerkt. Uiteraard is de aandachtsfunctionaris hierbij nauw betrokken. Leidsters moeten bij aanwijzingen van een geweld- of zedendelict tegen een kind door een collega, contact opnemen met de aandachtsfunctionaris of de voorzitter van het bestuur. Vermoedt de leidster dat een bestuurslid zich hier schuldig aan maakt, dan moet de leidster zelf aangifte doen bij de politie. Ouders kunnen met aanwijzingen van geweld tegen een kind ook direct contact opnemen met de vertrouwensinspecteur van het onderwijs tel. 0900-1113111. Er geldt een meldplicht in de kinderopvang wanneer een medewerker zich schuldig maakt aan een geweld- zedendelict. Dit houdt in dat het bestuur een melding maakt bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur overlegt met het bestuur of er aangifte bij de politie gedaan moet worden. Bij aangifte zal de politie het voorval verder onderzoeken. De Meldcode inclusief sociale kaart ligt op de locatie ter inzage en is per mail opvraagbaar.

5.3 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. In het beleid moet daarom worden beschreven hoe het risico op grensoverschrijdend gedrag door zowel aanwezige volwassenen als kinderen, zo veel mogelijk wordt beperkt.

Het gaat om het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdende handelingen, maar ook pestgedrag van kinderen onderling.

Om de kans op grensoverschrijdend gedrag te verkleinen, is het vier-ogen-principe van kracht. Dit houdt in dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Door goede kennis van pedagogisch medewerkers kan grensoverschrijdend gedrag beperkt worden. De meldcode is hierbij leidend. Door kennis te hebben over de meldcode zal de leidster grensoverschrijdend gedrag bij een collega eerder herkennen. Door kennis kan de leidster haar argument ook beter onderbouwen als zij besluit om haar collega feedback te geven. Op die manier kan er op tijd worden ingegrepen. Tevens maakt het kennen van de meldcode ook de leidster zelf meer bewust van haar handelen. Ze zal beter reflecteren op haar eigen handelen. Tijdens vergaderingen komt de meldcode keer op keer terug. De specifieke stappen worden herhaald. Maar ook de verschillende vormen van

kindermishandeling en de signaleringslijst. Daarnaast worden er (fictieve) voorbeelden van de verschillende soorten kindermishandeling besproken.

Binnen Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. is aandachtsfunctionaris Andrea v/d Veerdonk aangesteld. De aandachtsfunctionaris heeft een coördinerende rol m.b.t. het signaleren en handelen bij vermoedens van kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris is tevens verantwoordelijk voor het leggen van contact met externe partijen zoals Veilig Thuis. Uiteraard mogen de leidsters ook altijd zelf contact opnemen met Veilig Thuis voor het inwinnen van vrijblijvend advies.

Er heerst een open aanspreekcultuur bij Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. en er is continu aandacht voor scholing en reflectie. Door het kleinschalige karakter van de locatie is er regelmatig persoonlijk contact en zijn er korte communicatielijnen. Het geven van feedback gebeurt op een prettige manier vanuit een de basishouding 'vertrouwen'. Het geven van feedback op de juiste manier vormt een vast onderdeel van onze teamvergaderingen. Hier kunnen we altijd nog in groeien. We oefenen met signaalkaarten en oefenen met het geven van feedback. Wij vinden het belangrijk dat de leidsters zich ten alle tijden vrij voelen om een niet-pluisgevoel bespreekbaar te maken. Verder zullen we de volgende maatregelen nemen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen:

- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG verklaring).
- Medewerkers kennen het vier-ogen-beleid en zorgen ervoor dat dit wordt gehandhaafd.
- Medewerkers spreken elkaar of het bestuur aan als ze merken dat het vier-ogen-beleid niet goed wordt nageleefd.
- Medewerkers spreken elkaar of het bestuur op gepaste wijze aan over mogelijk ongewenst gedrag.
- De onderwerpen: grensoverschrijdend gedrag, meldcode en het geven van feedback komen elke vergadering terug als vaste agendapunten.

5.4 Vierogen principe

Op de peuterspeelzaal en de kinderopvang is het wettelijk verplicht het vierogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent niet dat er continu iemand moet meekijken of meeluisteren, maar dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert.

Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen de peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Personele bezetting :

Binnen Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. zijn er altijd twee leidsters aanwezig op de groep. Uitzonderingen hierop zijn de volgende situaties :

- De verlengde VVE tijd, dit wordt opgestart door één leidster, maar hierbij is altijd de ouder van het kind aanwezig in het kader van de ouderparticipatie.
- Als er 8 peuters of minder aanwezig zijn en er sprake is van een achterwachting (zie hieronder).

Transparantie :

De groepsruimte op onze peuterspeelzaal is voorzien van veel ramen. De toiletruimte en verschoonruimte grenzen aan de groepsruimte en de deur staat altijd open, zodat er meegekeken of meegeluisterd kan worden. Verder bevindt de peuterspeelzaal zich binnen een school, waar ook andere volwassenen in en uit lopen en kunnen meekijken en luisteren.

5.5 Achterwachtregeling

Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast.

In de wet wordt de achterwachtregeling als volgt beschreven: Bij de opvang van meer dan drie aanwezige kinderen door maar één medewerker moet een achterwachtregeling worden getroffen waarin een achterwacht beschikbaar is die bij calamiteiten binnen vijftien minuten bij het opvangadres aanwezig is. Deze persoon is tijdens openingstijden altijd telefonisch bereikbaar.

Voor het peuterspeelzaalwerk is het maximaal aantal peuters dat door één pedagogisch medewerker opgevangen mag worden vastgesteld op 8.

Indien het kind aantal het toestaat, kan Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a ervoor kiezen om één beroepskracht te laten werken op de groep. Het uitgangspunt hierbij is dat de veiligheid van de kinderen en de beroepskracht in het gebouw ten alle tijden gewaarborgd zal zijn. Er moet tenminste één andere volwassene in het gebouw aanwezig zijn.

Op het moment dat de pedagogisch medewerker / kind ratio het toestaat om alleen te werken, worden er met de directeur van de school en de kleuterleerkrachten in het gebouw afspraken gemaakt over het volgende:

- Vierogenprincipe
- Calamiteiten
- Op wie er een beroep gedaan kan worden voor ondersteuning
-

Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers extern een beroep doen op de zogenaamde achterwacht. Dit zijn voor peuterhuis Sterrenkinderen de leidsters Andrea vd Veerdonk, Marieke Groenendijk en Lindy Dame buiten hun eigen werkdagen om.

5.6 Halen en brengen

Brengen van peuters

De peuterspeelzaal opent een kwartier voor aanvang van de groepstijd de deuren. Ouders/verzorgers komen met hun kind de speelzaal binnen en hangen de jassen op aan de kapstok. De leidsters groeten de kinderen en ouders, zodat er een goed beeld is van wie er allemaal binnen zijn.

De ouders mogen tot het begin van de groepstijd op de groep blijven om met hun kind een puzzeltje of spelletje te doen, of om een boodschap door te geven aan de leidsters.

Bij aanvang van de groepstijd nemen de ouders afscheid van hun kinderen en de leidsters. Zo kunnen de leidsters zien wie er weg gaan en kan het programma beginnen met een kring.

Zodra alle ouders weg zijn gaat de buitendeur op slot. Er wordt door de desbetreffende leidster gekeken of het hek dicht is, zo niet dan doet de leidster dit. Mochten ouders hun kind eerder komen halen of later brengen, dan dienen zij dit door te geven aan de leidsters.

Ophalen van peuters

De peuters worden altijd in de klas opgehaald, ook bij buitenspelen. De kinderen gaan dan eerst het buitenspeelgoed opruimen en vervolgens in de klas wachten tot de ouders binnen komen. Ouders wachten op de gang.

De deur gaat pas open als alle kinderen binnen zijn (zitten in de kring op een stoel) en het dagdeel is afgesloten (zingen van een liedje).

Ouders halen hun kind op in het lokaal. Zodra de ouders binnen zijn, ligt de verantwoording

van de kinderen bij hen.

Bij de deur staat van iedere groep een leidster om alle kinderen te zien vertrekken met een ouder of verzorger.

Als een kind door iemand anders dan de bij de leidster bekende personen wordt opgehaald, dienen de ouders dit aan de leidsters door te geven. De peuters worden niet mee gegeven aan kinderen jonger dan 18 jaar.

De eerste keer dat de peuter komt met ouder/ verzorger zal bovenstaande informatie worden besproken.

6 Veilig ontdekken

6.1 Speelmateriaal

Door te spelen leert een kind gedragingen die het later zal nodig hebben. Hierbij wordt binnen de peuterspeelzaal spelmateriaal aangeboden die inspelen op de ontwikkeling en de vaardigheden van een kind.

Speelmateriaal moet geschikt zijn voor de doelgroep van 2 tot 4 jaar. Hierbij wordt niet alleen gelet op de ontwikkelingsgebieden, maar ook op veiligheid.

Elk speelgoed dat in ons land verkocht wordt, moet voldoen aan de zogeheten CE norm.

De CE norm veronderstelt:

- De basisveiligheidsvoorschriften nageleefd zijn.
- Het product geen giftige stoffen in schadelijke hoeveelheden bevat.
- Het speelgoed (af)wasbaar is.
- Stoffen of kleding niet makkelijk vuur vatten.
- Er geen risico is op elektrocutie tijdens het spel.
- Het speelgoed niet gaat roesten als het voor gebruik in water bestemd is.
- Het speelgoed alle proeven doorstaan heeft.
- Er staat op wek gewicht het kan dragen.

Veiligheid waarop extra gelet wordt binnen de peuterspeelzaal:

- Het speelgoed moet wasbaar en hygiënisch zijn.
- Let op scherpe kantjes en randen.
- Zorg dat het speelgoed stevig en stabiel is.
- Kies voor speelgoed waarvan verf of andere deeltjes niet kan schilferen.
- Geef kinderen geen verpakkingsmateriaal.
- Kijk uit met pluche knuffeldieren, sommige kinderen zijn er allergisch voor.
- Kies geen speelgoed met batterijen.

6.2 Spelen op hoogte

Waar kan je aan denken bij spelen op hoogte

- Klimmen en spelen in bomen, op hekjes of op stenen muurtjes
- Balanceren op stenen muurtjes en speeltoestellen
- Naar beneden springen vanuit stabiele oppervlakten zoals klim toestellen
- Naar beneden springen vanuit labiele oppervlakten zoals een bewegende schommel
- Hangen, schommelen en bengelen op hoogte.

Kinderen ontwikkelen hierdoor fysieke fitheid, motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht, inschatten van diepte, snelheid en zelfvertrouwen.

Hoe begeleid je?

- Geef kinderen de basisregels mee om te kunnen klimmen. Vertel dat je je altijd met twee handen vasthoudt, en met twee voeten contact houdt met het klimtoestel.
- Leer kinderen dat materialen glad kunnen zijn als het geregend heeft.
- Oefen het klimmen eerst laag bij de grond.
- Bij het klimmen op een klimtoestel is het belangrijk dat een kind er zelf op/in kan komen. Zo kan het kind namelijk ook weer zelfstandig naar beneden. Help het kind dus niet door hem ergens op te tillen.

6.3 Spelen met snelheid

Waar kan je aan denken bij spelen met snelheid?

Kinderen ontwikkelen hierdoor fysieke fitheid, motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht, inschatten van diepte, snelheid en zelfvertrouwen.

Hoe begeleid je?

- Als kinderen vallen tijdens spelen met snelheid, vangen ze zichzelf op met hun armen. Laat je kind eerst op een rustige plek oefenen.
- Als een kind valt, laat ze dan zelf opstaan zodat je kan zien of er geen groot letsel is.
- Wijs kinderen op het gevaar van vallen bij grote snelheden.
- Stimuleer kinderen niet om sneller te gaan dan ze zelf willen.

6.4 Spelen met gevaarlijke voorwerpen

Waar kan je aan denken bij spelen met gevaarlijke voorwerpen?

Kinderen doen hiermee vaardigheden op die nodig zijn in het dagelijks leven en kinderen bouwen aan hun zelfvertrouwen.

Hoe begeleid je?

Spelen met bijv. en schaar en timmeren vinden de meeste kinderen geweldig.

Let bij het gebruik op de volgende punten:

- Leer een kind dat hij met een scherp voorwerp niet in de richting van andere kinderen zwaait en/of prikt.
- Laat een kind niet lopen of rennen met een scherp voorwerp.
- Blijf er in het begin bij. Als je ziet dat je kind goed met het voorwerp om kan gaan, kun je hem wat of meer ruimte geven.
- Maak afspraken met het kind over waar en wanneer het met een gevaarlijk voorwerp mag spelen.
- Geef een kind liever een echte schaar dan een plastic bot exemplaar. Hiermee moet meer kracht gezet worden en geeft niet de voldoening van een echte schaar.
- Bij het gebruik van een hamer en spijkers. Maak afspraken over dit gereedschap (het mag niet rondslingeren) en laat spijkers niet uit het hout steken. Laat kinderen niet op blote voeten spelen in verband met de spijkers en splinters.
- Bij het gebruiken van een hamer is het beter om vaak zachtjes te slaan dan een paar keer hard (mocht je misslaan).

6.5 Trek en duwspelen (stoeien)

Waar kan je aan denken bij trek- en duwspelen (stoeien)

Voordelen voor je kind:

Kinderen ontwikkelen hierdoor fysieke fitheid, motorische vaardigheden en sociale vaardigheden

Hoe begeleid je?

- Ken de verschillen tussen stoeien en vechten. Bij stoeien wordt meestal gelachen, zijn gezichtsuitdrukkingen ontspannen en beginnen kinderen om de beurt met stoeien. Bij vechten is het gezicht en met name de kaak gespannen en domineert meestal één kind het spel. Stoeien is toegestaan, vechten niet!
- Stoeien bevorder je door het risico op verwondingen te verkleinen door de kinderen regels mee te geven. De belangrijkste basisregels zijn: doe elkaar geen pijn en stop onmiddellijk als ander dat wil.
- Blijf erbij zodat je er tussen kan komen als het toch te wild wordt en kies een geschikte ondergrond zoals matten op de grond of zorg dat de omgeving vrij is van obstakels.

6.6 Spelen uit zicht

Waar kan je aan denken bij spelen uit zicht?

- Voor onze peuters, verstoppertje spelen, in hoeken spelen
- Op een plein, veldje of speeltuin uit het zicht spelen

Voordelen voor het kind

Kinderen ontwikkelen hierdoor zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en het ontdekken van de omgeving en er bekend mee worden.

Hoe begeleid je?

- Wijs duidelijke punten op het speelplein aan als grens van het speelgebied. Bijvoorbeeld niet achter de schuur, maar bijv. wel achter een speeltoestel, boom, etc. Hoe concreter deze grenzen zijn, hoe beter.
- Test of het kind zich ook aan de afspraken houdt. Loop af en toe even weg, zodat het 5 minuten alleen is. Als dit goed gaat, kan je de tijd steeds meer oprekken. Twijfel je of het kind het wel aankan en krijg je een onrustig gevoel, neem dan een extra kijkje ter controle. Zo houd je ook goed in de gaten wat het kind aankan.
- Observeer een kind op afstand zonder dat het kind dit in de gaten heeft, zodat je de controle houdt maar het kind zijn/haar zelfstandigheid kan ontwikkelen.

6.7 Spelen met dieren

Kinderen groeien op in een wereld waarin ze omringd zijn met dieren, zowel echte dieren als knuffeldieren.

Knuffeldieren worden vertroeteld, overal mee naartoe genomen, en bieden steun terwijl het kind zich buiten zijn comfortzone begeeft om de wereld om hem heen te gaan verkennen.. Dieren prikkelen de fantasie van het kind en kunnen helpen bij het leren van belangrijke lessen over het leven, liefde en verlies.

Het omgaan met dieren kan kinderen, mits ze hierbij goed begeleid worden, nuttige vaardigheden bijbrengen zoals het nemen van verantwoordelijkheid, punctualiteit en zelfdiscipline.

Het omgaan met levende dieren brengt echter ook risico's met zich mee. Dieren kunnen ziekteverwekkers verspreiden. Ook zijn veel kinderen allergisch voor dieren. Het is daarom niet wenselijk dat binnen de peuterspeelzaal levende dieren gehouden worden.

Wanneer er voor een bepaalde activiteit huisdieren worden meegenomen naar de peuterspeelzaal, vraag dan eerst aan de ouders van de kinderen of dit tot gezondheidsklachten/allergieën kan leiden. Dit geldt ook als er een bezoek aan bijv. de kinderboerderij wordt gebracht.

Zorg bij het omgaan met dieren dat het kind nooit alleen is met een dier maar dat er altijd dat een volwassene bij de omgang aanwezig is. Een peuter kan niet inschatten wanneer een dier iets wel of niet als prettig ervaart. Daarnaast zijn dieren onberekenbaar, en kan het gedrag in enkele seconden omslaan. Hierdoor kan het voorkomen dat het kind gebeten wordt, of anderszins gewond raakt als een dier plotseling anders reageert dan verwacht.

Na aanraking met dieren worden de handen gewassen.

6.8 Uitstapjes

Uitstapjes zijn leuk en leerzaam, maar brengen ook een risico met zich mee. Daarom hebben wij regels waarin de pedagogisch medewerker zich moet houden tijdens kleine en grote uitstapjes.

Kleine uitstapjes:

1. Houdt bij uitstapjes buiten de deur rekening met verkeersregels en veiligheid.
2. Informeer ouders vooraf over kleine uitstapjes. Ouders geven hiervoor toestemming op het intakeformulier.
3. Neem altijd het volgende mee tijdens een kleine uitstapjes: mobiele telefoon, de ingevulde presentielijst(en), contactgegevens van alle ouders, en een klein EHBO pakket.
4. Wanneer alle pedagogisch medewerkers en alle kinderen het pand verlaten voor een uitstapje wordt er een telefoonnummer vermeld bij de ingang deur van de locatie.
5. Voor de kleine uitstapjes wordt de route van tevoren bepaald. De administratie is op de hoogte van het uitstapje en de te volgen route.
6. Alle kinderen houden een ring van het evacuatiekoord vast. Eén pedagogisch medewerker loopt voorop en één pedagogisch medewerker of stagiaire loopt achteraan de groep.
7. Bij het oversteken regelen de pedagogisch medewerker(s) en/of stagiaire het verkeer. De groep steekt altijd rustig en in één keer over.
8. Bij terugkomst op de peuterspeelzaal worden de handen van alle kinderen goed gewassen.

Grote Uitstapjes:

1. Bij het plannen van grote uitstapjes wordt altijd zorgvuldig overwogen of het uitstapje geschikt is voor peuters.
2. Bij het plannen van grote uitstapjes wordt zorgvuldig overwogen of de bestemming geschikt is voor een peutergroep. Eventueel wordt van tevoren overleg gepleegd met de locatie over mogelijkheden op de locatie en verwachte drukte.
3. Geef het goede voorbeeld bij uitstapjes buiten de deur met betrekking tot verkeersregels en veiligheid.
4. Grote uitstapjes worden altijd minimaal een week van tevoren gemeld aan de ouders. Neem altijd het volgende mee tijdens grote uitstapjes: mobiele telefoon, de ingevulde presentielijst(en), contactgegevens van alle ouders, EHBO pakket, flesje water en reservekleding voor de kinderen. Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn worden luiers en vochtige doekjes meegenomen.
5. Wanneer alle pedagogisch medewerkers en alle kinderen het pand verlaten voor een uitstapje wordt er een telefoonnummer vermeld bij de ingang deur van de peuterspeelzaal.
6. De bestemming en het vervoer naar de bestemming toe worden zorgvuldig gepland en er wordt aan alle veiligheidsvoorwaarden zoals omschreven in de Wegenverkeerswet voldaan; kinderen worden bijvoorbeeld vervoerd in een voor de leeftijd geschikte autostoel, en de vervoerende pedagogisch medewerker of ouder is in bezit van een geldig rijbewijs en verzekering.
7. Er gaan voldoende begeleidende pedagogisch medewerkers/stagiaires en/of ouders mee.
8. Bij aankomst wordt er met de begeleiding altijd direct een verzamelplek aangewezen waar alle kinderen en begeleiders zich verzamelen in geval van pauzes, ongelukken/calamiteiten of een vermist kind.
9. Indien er tijdens de uitstapje wordt gegeten of gedronken worden eerst zorgvuldig de handen gewassen. (Met name aandachtspunt op kinderboerderijen, dierentuinen, pretparken etc.).
10. Bij terugkomst op de peuterspeelzaal worden de handen van alle kinderen goed gewassen

7 Arbo

7.1 Agressie en ongewenst gedrag

Onder agressie en ongewenst gedrag vallen gebeurtenissen waarbij een werknemer psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid. Bij agressie en ongewenst gedrag gaat het om gedragingen van verbaal geweld (uitschelden, beledigen) en fysiek geweld (schoppen, slaan, met een wapen dreigen en/of overvallen worden).

Het kan ook gaan om psychisch geweld: bedreigen, intimideren, onder druk zetten, thuissituatie bedreigen en het beschadigen van eigendommen.

Binnen onze organisatie kan het soms voorkomen dat bezoekers, ouder(s) of buitenstaanders zich hinderlijk, intimiderend of agressief gedragen. Dit kan onlustgevoelens bij onze medewerkers en vrijwilligers veroorzaken. Echter, agressie en intimidatie worden op geen enkele wijze wordt getolereerd.

Preventie :

- Onze medewerkers treden de bezoekers (klanten) met respect tegemoet. De persoonlijke houding van een medewerker mag nooit oorzaak van een agressiesituatie zijn.
- Een gesprek waarin problemen kunnen worden verwacht, wordt altijd door twee medewerkers gevoerd.

Handelen :

- Blijf rustig, luister goed, is de woede gericht tegen jou of tegen de organisatie.
- Neem bezoeker, indien mogelijk, apart in een andere ruimte (weg bij de peuters)
- Informeer het bestuur na afloop.
- Ieder geval van agressie of ander ongewenst gedrag wordt gemeld aan het bestuur
- Alle incidenten worden na afloop met het team besproken
- De betrokken medewerker kan rekenen op begeleiding na een agressie incident.

7.2 Arbo algemeen

Goede arbeidsomstandigheden vinden we allemaal belangrijk. Medewerkers die onder optimale omstandigheden werken hebben meer plezier in hun werk en presteren beter waardoor de kwaliteit van het werk toeneemt. Ook dragen goede arbeidsomstandigheden bij aan het terugdringen van het ziekteverzuim – iets wat belangrijk is voor de continuïteit van de organisatie – en het voorkomen van arbeidsongeschiktheid. Bovendien wordt hierdoor het werken in de peuterspeelzalen aantrekkelijker.

Werken in peuterspeelzalen is leuk maar kan lichamelijk belastend zijn.

Tillen, langere tijd met gebogen rug werken, ver reiken en langdurig hurken, knielen of zitten op de vloer zijn bewegingen die gezondheidsrisico's met zich meebrengen als er bepaalde grenzen worden overschreden. Kinderen boven de 15 kg – het gewicht van een peuter van ongeveer twee/tweeëneenhalf jaar – worden zo min mogelijk opgetild. Tillen van peuters wordt voorkomen door (veilige) trapjes en opstapjes te gebruiken waardoor een kind

bijvoorbeeld zelf de aankleedtafel op en af kan stappen of op de 'uitkijkpost' kan klimmen om vader of moeder uit te zwaaien.

Zittend werk neemt ongeveer de helft van de tijd in beslag in een peuterspeelzaal. Het is daarom uitermate belangrijk dat bij het zitten het lichaam de meest gunstige houding aan kan nemen.

Ook staand werken met gebogen rug is een zware belasting; zelfs bij een buiging van maar 20 graden. Dit komt onder meer voor bij het werken aan te lage aankleedtafels, het staand uitdelen van eten en drinken aan kinderen die op lage stoelen zitten en het assisteren van kinderen bij spelen en knutselen.

Peuterspeelzalen zijn verplicht om te werken op volwassen hoogte bij activiteiten van volwassenen met kinderen die langer duren dan vier minuten aaneengesloten. Dit betekent dat in de groepsruimte meubilair aanwezig moet zijn dat werken op deze hoogte voor medewerkers mogelijk maakt.

Als kinderen gemakkelijk zelf het toilet op en af kunnen komen en hun handen kunnen wassen hoeft een medewerker minder vaak te tillen, knielen en bukken in de sanitaire ruimten. Kranen die gemakkelijk door de kinderen zelf bediend kunnen worden – bijvoorbeeld door een zwenkarm – zorgen ervoor dat de medewerker hierbij minder hoeft te helpen.

Als een medewerker ziek is :

Ziek- en herstelmelding:

- Ziekmelding dient persoonlijk door de medewerker te worden doorgegeven tussen 7.00 en 7.30 uur aan de administratie. De administratie zorgt voor inval vanuit de vervangingspool of als dit niet mogelijk is inval door een invalleidster. Gegevens die op het moment van ziekmelding nodig zijn; Naam, locatie, dagdelen en aard van de ziekmelding
- De medewerker dient indien mogelijk bij ziekmelding de reden en de geschatte duur te vermelden in verband met het regelen van inval.
- De ziekmelding wordt (zo nodig) tijdig bij de arbodienst gemeld.
- Bij herstel dient de medewerker dit direct te melden bij personeelszaken
- Doktersbezoek dient zover mogelijk gepland te worden dat dit buiten werktijd valt

Begeleiding tijdens ziekte:

- Het bestuur onderhoudt tijdens ziekte regelmatig contact met de medewerker.
- Als een medewerker drie of vier keer in korte tijd ziek is, houdt de het bestuur een verzuimgesprek met de medewerker. Tijdens dit gesprek probeert de het bestuur te achterhalen wat de reden is van het vele verzuim en worden afspraken gemaakt om dit te voorkomen.

Begeleiding door de arbodienst:

- De begeleiding door de arbodienst start met een oproep voor het spreekuur, de arbodienst kan ook een huisbezoek afleggen.
- De arbodienst beoordeelt op basis van de aard en de duur van de ziekte of de medewerker dreigend langdurig ziek zal zijn; de leidinggevende wordt hiervan in kennis gesteld middels een advies over mogelijkheden tot herstel en werkhervatting (probleemanalyse).
- Als deze mogelijkheden er zijn wordt er samen met de medewerker een plan van aanpak opgesteld voor herstel en re-integratie; dit gebeurt uiterlijk in de achtste ziekteweek. Dit plan moet regelmatig worden geëvalueerd en (zo nodig) bijgesteld.
- Na dertien weken moet het UWV worden geïnformeerd over het ziekteverzuim en legt personeelszaken een reïntegratiedossier aan waarin alle afspraken en ondernomen activiteiten staan om de medewerker weer te laten terugkeren op de werkplek.

Op vakantie tijdens ziekte:

- Tijdens de verzuimperiode mag de medewerker alleen op een vakantieadres verblijven indien de werkgever toestemming geeft.
- Toestemming voor vakanties tijdens ziekte moet minstens één week van te voren worden aangevraagd.
- Medewerker en personeelszaken overleggen met de arbodienst of er medische bezwaren zijn tegen reis of verblijf.

7.3 Werkdruk

Wat is werkdruk?

Werkdruk is wat anders dan het druk hebben op je werk. Op het moment dat de balans tussen de werkbelasting en de belastbaarheid van de werknemer verstoord raakt, spreekt men van werkdruk.

Niet altijd is het werk de directe oorzaak. Ook de persoonlijke situatie kan zorgen voor een verhoogde werkdruk, denk ook aan werknemers die moeilijk nee kunnen zeggen tegen werk en werknemers die erg perfectionistisch zijn.

Werkdruk kan leiden tot werkstress. Dit zorgt voor psychische (bijv. slapeloosheid, vermoeidheid, agressie, burn-out) en fysieke klachten (bijv. hoofdpijn, duizeligheid, verminderde weerstand).

Tijdens functioneringsgesprekken wordt geëvalueerd of, en zo ja in welke mate, de werknemer werkdruk ervaart. Op dat moment kan er van geval tot geval worden bekeken hoe dit kan worden verminderd of kan worden opgelost. Mocht hier aanleiding toe zijn, dan zal de werkgever ook tussentijdse gesprekken voeren met de werknemer.

Door medewerkers vroegtijdig te informeren over dingen die in de organisatie spelen en wat voor hen van belang is, en hen te laten meedenken en beslissen, zorg je ervoor dat medewerkers betrokken zijn bij de organisatie. De medewerkers zullen hierdoor met meer plezier naar het werk gaan en zullen minder werkdruk ervaren.

7.4 Gezondheid

We streven ernaar dat alle medewerkers van Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. zijn in het bezit van een BHV diploma.

Een BHV diploma bestaat uit 2 onderdelen, te weten (kinder) EHBO en brandpreventie en ontruiming.

Bij het behalen van het diploma worden beide onderdelen direct na elkaar aangeboden en getoetst. Elk onderdeel moet eens in de 2 jaar herhaald worden om de geldigheid van het diploma te behouden. Het ene jaar is dat (kinder) EHBO, het andere jaar brandpreventie.

De coöperatie Antroposofische Kinderopvang u.a. zorgt ervoor dat er altijd minimaal één bevoegd BHV-er aanwezig op de locatie in de groep.

Tijdens een calamiteit neemt de bevoegde BHV leidster de leiding en stuurt de andere medewerkers aan in het plan van aanpak op dat moment.

7.5 Veiligheid en werkomstandigheden

Veilig en gezond werken is belangrijk en is een verantwoordelijkheid van alle partijen. Werkgevers, werknemers en verhuurders van het pand waarin de peuterspeelzaal is gevestigd.

Als werkgever hecht Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. het grootste belang aan de veiligheid en de werkomstandigheden: wij bewaken ieders fysieke integriteit en zorgen voor optimale werkomstandigheden.

7.6 Vertrouwenspersoon

Medewerkers en ouders van Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. kunnen indien dit wenselijk is terecht bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

8. Beleidscyclus

8.1 Beleidscyclus

Van doelen naar maatregelen en acties en het bijstellen van beleid

Een beleidscyclus bestaat uit vier fasen:

1. Een eerste fase waarin voorbereidingen worden gedaan om de risico-inventarisatie te kunnen uitvoeren. Voor de nieuwe Risicomonitor betekent dit dat eerst de thema's moeten worden vastgesteld die hierin opgenomen worden (met de daarbij behorende onderwerpen). Wellicht zijn er bepaalde onderwerpen die eerst nog verkend moeten worden? En wie is de verantwoordelijke voor de uitvoering van de Quick Scans?
2. Een tweede fase waarin daadwerkelijk aan de slag wordt gegaan met de risico-inventarisatie. In deze fase ga je actief met medewerkers in gesprek over de te behandelen thema's zodat een overzicht ontstaat van aandachtspunten die voor verbetering vatbaar zijn.
3. Een derde fase waarin wordt opgesteld hoe deze verbeterpunten het beste aangepakt kunnen worden, in de vorm van een plan van aanpak.
4. En een laatste vierde fase om te evalueren of de aanpassingen hebben geleid tot verbetering.

Onze beleidscyclus starten we met een uitgebreide risico-inventarisatie. Tijdens een teamoverleg bepalen we welke medewerkers op welke onderwerpen een QuickScan gaan uitvoeren en gedurende welke periode hieraan wordt gewerkt. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie maken we een actieplan en een jaarplan op. De voortgang van beide plannen wordt regelmatig geëvalueerd tijdens teamoverleggen. Op basis van de evaluaties wordt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid bijgesteld.

8.2 Plan van aanpak

Welke maatregelen worden genomen?

Voor de maatregelen die worden genomen om het beleidsplan weer aan te laten sluiten bij de actuele situatie op de opvang, verwijzen we naar het volledige plan van aanpak als bijlage

De risico-inventarisaties hebben inzicht gegeven in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn er een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren. De belangrijkste actiepunten zijn:

- [ACTIE/ MAATREGEL]
- [ACTIE/ MAATREGEL]

Dit is mogelijk na de eerste QuickScan.

Hoe worden maatregelen geëvalueerd?

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang kan worden geboden, evalueren we 2 keer per jaar de genomen maatregelen en/of ondernomen acties tijdens ons teamoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast.

In de afgelopen periode hebben we ondervonden dat de volgende maatregelen een positief effect hebben gehad op het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid:

- [BESCHRIJVING MAATREGEL EN EFFECT]

9 Communicatie en afstemming intern en extern

Dit beleid op veiligheid en gezondheid is een uniform uitgangspunt. Op locatie worden er vanuit de risico monitor QuickScans gemaakt voor een actueel en locatie gericht veiligheidsplan. Het plan van aanpak van de locatie wordt beschreven in hoofdstuk 8.2.

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zodanig dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens team overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar.

Het beleid veiligheid & gezondheid is opgenomen in de informatie/oudermap op de locaties. Via de ouder nieuwsbrief en via de oudercommissie berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen.

10 Ondersteuning en melding van klachten

Voor ouders en medewerkers

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren ten aanzien van veiligheid en gezondheid, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. We staan open voor feedback, en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

Indien we er met de medewerker of ouder op deze wijze niet uitkomen, dan kan de medewerker of ouder gebruik maken van het interne klachtreglement van de Coöperatie Antroposofische Kinderopvang Hoeksche Waard u.a. of contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang en in het uiterste geval met de Geschillencommissie Kinderopvang. Meer informatie hierover kan de ouder vinden op onze website

In geval van een klacht wordt ouders vanuit de rijksoverheid het volgende stappenplan geboden:

Stap 1: Klacht indienen bij kinderopvangorganisatie

U kunt een klacht alleen schriftelijk indienen bij de kinderopvangorganisatie. Hoe u dit kunt doen, staat in de klachtenregeling.

Stap 2: Contact opnemen met Klachtenloket Kinderopvang

Heeft de kinderopvangorganisatie geen klachtenregeling? Of reageert de organisatie niet binnen 6 weken op uw klacht of neemt die uw klacht niet serieus? Dan kunt u contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang. Deze is onderdeel van de Geschillencommissie Kinderopvang. Van het loket krijgt u advies en informatie. Ook kunnen zij bemiddelen tussen u en de kinderopvangorganisatie. Deze dienst is gratis.

Stap 3: Klacht indienen bij Geschillencommissie Kinderopvang

Is uw klacht hierna nog niet opgelost? Dan kunt u het geschil voorleggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang. U betaalt hiervoor een beperkte vergoeding (klachtengeld). Om dit te kunnen doen, moet u eerst de interne klachtenprocedure van de kinderopvangorganisatie doorlopen.